

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wstęp do kulturoznawstwa - wykład I, PG_00185582						
Kierunek studiów	Kulturoznawstwo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027			
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki			
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji		na uczelni			
Rok studiów	1	Język wykładowy		polski			
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS		3.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia		egzamin			
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Badań nad Kulturą -> Zakład Kulturoznawstwa						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Magdalena Sacha					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		2.0		58.0	75
Cel przedmiotu	Celem wykładu "Wstęp do kulturoznawstwa" jest wprowadzenie studiujących w świat zagadnień istotnych dla historycznych i współczesnych dyskusji w dyscyplinie kulturoznawstwa i antropologii kultury, poczynając od kształtowania pojęć kultury, a kończąc na ukazaniu relacji między kulturą a współczesnymi społeczeństwami. Wykład stanowi teoretyzujące uzupełnienie ćwiczeń ze wstępu do kulturoznawstwa, kierując uwagę słuchaczy na zagadnienia teoretyczne, w tym osiągnięcia badaczy i fundamenty naukowe dyscypliny.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[KULL3_K04] Student_ka jest gotów_a prawidłowo, odpowiedzialnie i etycznie rozstrzygać problemy związane z wykonywaniem zawodu kulturoznawcy.	Student_ka prawidłowo, odpowiedzialnie i etycznie potrafi analizować i rozstrzygać problemy związane z wykonywaniem zawodu kulturoznawcy w zakresie poznanym na wykładzie wstęp do kulturoznawstwa.	[SK1] oral statement/conversation/discussion
	[KULL3_W03] Student_ka zna i rozumie terminologię z zakresu kulturoznawstwa na poziomie zaawansowanym	Student_ka zna i rozumie terminologię z zakresu kulturoznawstwa na poziomie adekwatnym do zakresu programu wstępu do kulturoznawstwa	[SW4] test/exam - oral or written
	[KULL3_K01] Student_ka jest gotów_a krytycznie oceniać posiadaną wiedzę o kulturze i uznawać jej wartość w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych.	Student_ka jest gotów_a krytycznie oceniać posiadaną wiedzę o kulturze i uznawać jej wartość w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie poznanym na wykładzie wstęp do kulturoznawstwa	[SK1] oral statement/conversation/discussion
	[KULL3_U02] Student_ka posiada umiejętności pozwalające na prowadzenie badań nad kulturą i formułowanie wniosków dzięki właściwemu doborowi i wykorzystaniu teorii, metod oraz narzędzi badawczych kulturoznawstwa, jak również zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	Student_ka posiada umiejętności pozwalające na prowadzenie badań nad kulturą i formułowanie wniosków dzięki właściwemu doborowi i wykorzystaniu teorii, metod oraz narzędzi badawczych kulturoznawstwa, jak również zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w zakresie poznanym na wykładzie wstęp do kulturoznawstwa.	[SU8] observation of student's independent or team work
	[KULL3_U03] Student_ka potrafi się komunikować z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu nauk o kulturze i religii oraz nauk o sztuce	Osoby studiujące poznają podstawowe pojęcia teoretyczne z zakresu kulturoznawstwa oraz nauk o sztuce i potrafią posługiwać się pojęciami w mowie i piśmie	[SU4] test/exam - oral or written
	[KULL3_W04] Student_ka w zaawansowanym stopniu zna i rozumie metody analizy i interpretacji różnych tekstów kultury	Osoby studiujące porządkują zdobytą wiedzę na temat zagadnień społecznych, historycznych i filozoficznych, stanowiących szeroki kontekst dla podstaw kulturoznawstwa	[SW4] test/exam - oral or written
Treści przedmiotu	[KULL3_W01] Student_ka ma zaawansowaną wiedzę o specyfice przedmiotowej, teoriach kulturoznawstwa oraz jego miejscu pośród nauk o kulturze i religii	Po zakończonym kursie osoby studiujące posiadają uporządkowaną wiedzę na temat znaczenia kulturoznawstwa w ogólnym kontekście nauk humanistycznych i społecznych	[SW4] test/exam - oral or written [SW1] oral statement/conversation/discussion
	Proponowane tematy wykładów w semestrze zimowym mają nawiązywać do doświadczeń i wiedzy studentów, a jednocześnie przekazywać wiedzę teoretyczną. O kolejności i tematyce wykładów każdorazowo decyduje wykładowca, konsultując się z wykładowcami prowadzącymi ćwiczenia. - Definicja człowieka w kategoriach kultury. Kultura a natura - Co to znaczy kultura? Rozwój definicji kultury od starożytności do współczesnych antropologicznych definicji kultury. Definicje wartościujące i deskryptywne - Dziedziny kultury symbolicznej: religia, nauka, sztuka, zabawa. - Kulturoznawstwo jako dyscyplina naukowa. - Kulturowe wartościowanie przestrzeni: przestrzeń sacrum i profanum. Pojęcie proksemiki. Centra i peryferie. - Kulturowe odczuwanie czasu. Czas cykliczny i czas linearny. - Dyskursy antropologii ciała. Przemiany stosunku do ciała w aspekcie historycznym.		

Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	egzamin pisemny lub ustny	90.0%	90.0%
	aktywna obecność	10.0%	10.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Aleida Assman, Wprowadzenie do kulturoznawstwa. Podstawowe terminy, problemy, pytania, Poznań 2015. Wojciech J. Burszta, Antropologia kultury. Tematy, teorie, interpretacje, wyd. I, Poznań 1998. Thomas Hylland Eriksen, Małe miejsca, wielkie sprawy. Wprowadzenie do antropologii społecznej i kulturowej, Warszawa 2009. Pojęcia i problemy wiedzy o kulturze, red. A. Kłosowska, Seria: Encyklopedia kultury polskiej, Wrocław 1991	
	Uzupełniająca lista lektur	Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów, red. Grzegorz Godlewski, Leszek Kolankiewicz, Andrzej Mencwel, Paweł Rodak, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2005 (i inne wydania)	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Proszę wyjaśnić pochodzenie (źródłostów) pojęcia kultury i nakreślić różnicę pomiędzy pierwotnym znaczeniem tego pojęcia w starożytności a rozumieniem współczesnym. 2. Proszę wyjaśnić różnicę pomiędzy definicjami wartościującymi a opisowymi (deskryptywnymi) kultury według Aleidy Assmann. Jakie rozumienie kultury z sześciu omówionych jest dla Ciebie najbardziej przekonujące i dlaczego? 3. Proszę omówić argumenty podawane w zakończeniu wykładu Pojęcie kultury Waldemara Kuligowskiego na obronę użycia pojęcia kultury. Jaka ustosunkowujesz się wobec tych argumentów? Czy uważasz, że nadal uprawnione jest używanie pojęcia kultury, czy też należy z niego zrezygnować? 4. Na czym polega antropologiczne spotkanie z Innością? Rozważania na marginesie też zawartych w rozdziale 1 Antropologii kultury Wojciecha Burszty 5. Problematiczna relacja NATURA KULTURA. Rozważania na marginesie też zawartych w rozdziale 2 Antropologii kultury Wojciecha Burszty 6. Proszę omówić koncepcję wzorów kultury, zaproponowaną przez Ruth Benedict. W jaki sposób można uzasadnić (lub krytycznie podważyć) użycie wzorów apollińskości i dionizyjskości do badania plemion rdzennych? 7. Czym jest kultura symboliczna i jakie podsystemy kultury symbolicznej wyróżnia Antonina Kłosowska? 8. Rozumienie religii jaką rolę spełnia religia w społeczeństwach ludzkich? Jak się przejawia jej forma instrumentalna i autoteliczna? 9. Proszę omówić koncepcję numinosum według Rudolfa Otto. Jakie widzisz zalety, a jakie luki tej koncepcji? 10. Homo religiosus i kozioł ofiarny dwie koncepcje dwóch wybitnych badaczy. Proszę je scharakteryzować i odnieść się do możliwości ich zastosowania w interpretacji współczesnej roli religii. 11. Proszę wymienić trzy typy kultury w społeczeństwie stratyfikacyjnym. Proszę następnie wybrać jeden z trzech typów i scharakteryzować jego pochodzenie, użytkowników, najciekawsze Twoim zdaniem formy reprezentacji poprzez sztukę, codzienność, zachowania. Czy we współczesnej kulturze masowej pozostały relikty wybranego typu kultury tradycyjnej? 12. Pojęcie ethosu. Cechy ethosu rycerskiego i jego pozostałości we współczesnej kulturze zachodniej. 13. Proszę omówić najważniejsze cechy języka ludzkiego (opis w rozdziale 3 Antropologii kultury Wojciecha Burszty). Które cechy Twoim zdaniem w najbardziej istotny sposób przyczyniły się do rozwoju ludzkich kultur? 14. Jakie tezy głosi tzw. hipoteza Sapira-Whorfa (opis w rozdziale 3 Antropologii kultury Wojciecha Burszty)? Proszę przedyskutować argumenty za lub przeciwko tej hipotezie. 15. Proszę omówić funkcje języka zgodnie ze schematami proponowanymi przez językoznawców, antropologów i filozofów w XX wieku. 16. Język propagandy rozwój historyczny, cechy i współczesne zagrożenia. 17. Proszę omówić koncepcję les rites de passage Arnolda van Gennepa (opis w rozdziale 5 Antropologii kultury Wojciecha Burszty). Czy we współczesnej kulturze obserwujemy takie obrzędy lub ich relikty? 18. Kulturowa wizja śmierci w Słowiańszczyźnie, w polskim Romantyzmie i współcześnie. Na czym polega koncepcja śmierci odwróconej we współczesnym społeczeństwie zachodnim (Ph. Aries)? 19. Koncepcja czasu cyklicznego i czasu linearnego: jak wyobrażenie czasu organizuje społeczeństwo, kulturę i religię? Czym jest współczesna wizja czasu slow life? 20. Koncepcja proksemiki w odniesieniu do organizacji przestrzeni w różnych kulturach.		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.